

Dvadeseti januar 1942. godine.

Graši Jožef izdaje pismenu za- povest u kojoj između ostalog stoji:

»U gradu Novom Sadu sprovodim 21. o. m. raciju skopčanu sa garnizonom uzbunom, koja će trajati do 23 o. m.«

(Dvadesetprvi januar 1942. godine. Jutro je osvanulo i grad Novi Sad je bio dekorisan crvenim »objavama«)

»Upućujem građansko stanovništvo grada da se strogo drži sledećih naređenja prilikom racije koja će se obavljati po organima oružane sile i javne bezbednosti.

1.

Prilikom racije će ostati privatna svojina nepovrediva. Pri- jave zbog krađe i nasilja izvideću na licu mesta i krivce ću privesti Prekom sudu.

2.

Zabranjujem svako suvišno kretanje ulicama. Ulicom se mo- gu slobodno kretati samo javni službenici, radnici javnih preduzeća i nameštenici preduzeća za ishranu. I ovi neka ponesu sa sobom sva- ki put odgovarajuću legitimaciju. Ostali građani smeju se zadržavati na ulicama samo između 8 i 18 časova i to samo radi obavljanja najnužnijih poslova. (Na pr. nabavljanje namirnica). Zabranjeno .je sastajanje na ulici i sakupljanje više od dva lica, odnosno kretanje zajedno. Kretanje po ulicama dozvoljeno je samo peške korakom i samo sredinom ulice.

3.

Vozom može otputovati samo onaj ko može da dokaže da mu je putovanje neodložno. (Smrt bliskog rođaka itd.)

4.

U grad (Opštinu) ne može niko ući spolja. Izuzetak čine kola koja dovoze namirnice i ogrev i koja će za napuštanje grada (Opštine) dobiti posebnu legitimaciju.

5.

Sve radnje se imaju zatvoriti. Izuzetak čine radnje životnih namirnica koje se imaju držati otvorene od 8 do 18 časova.

6.

Vlasnik kuće (nadzornik kuće) u svakoj kući, vlasnik u svakoj radnji ili članovi porodice ovih treba da u svako vreme mogu biti odmah pronađeni.

7.

Zabranjujem svaki saobraćaj autobusa, automobila i kola, kao i poštansko uručenje.

8.

Zabranjeno je slušati radio.

9.

Privatni telefonski promet se obustavlja.

12

177

10.

Opšta zabrana alkohola.

11.

Sva javna mesta za zabavu, kao bioskopi, pozorišta, poslastičarnice, kafane itd. imaju biti zatvoreni. Izuzetak čine restorani koji - mogu biti otvoreni od 8—20 časova. Zadržavanje u restoranima mora se, međutim, ograničiti na vreme potrebno za uzimanje hrane.

12.

Sve crkve, kapele i bogomolje imaju stalno biti zatvorene. Zvonjenje je zabranjeno.

13.

Sav društveni život, poseta klubovima se obustavlja.

14.

Svi društveni sastanci — dakle i u privatnim stanovima — zabranjeni su.

15.

Prozori se imaju ceo dan držati zatvoreni i zastrti.

16.

Sve kapije na kućama imaju i danju i noću biti zaključane. Zvaničnim organima koji vrše raciju, ima se, međutim, kapija odmah otvoriti. Strogo je zabranjeno pustiti u kuće strane osobe.

17.

Strogo je zabranjeno trpeti (sakrivati) strane ljude u kućama (privatnim stanovima, podrumima, tavanima, skladištima, radnjama, fabrikama itd). Ove odmah treba predati organima vlasti. Za to odgovaraju vlasnik kuće, nadzornik kuće, stanar itd.

18.

Ima se bezodložno predati svo oružje, municija i eksploziv. Prema osobama, koje sakrivaju oružje, municiju i eksploziv postu- piću nemilosrdno.

19.

One koji se ogreše o moje gomje naređenje pozvaću najstrožije na odgovomost.«") .

Istoga dana, zajedno sa ovom objavom, izašla je i sledeća naredba:

U vezi sa racijom koja je u - toku naređujem sledeće:

1.

Ko bez dozvole drži ili sakriva kod sebe ili u svom stanu (stan, - kuća, bašta itd.) oružje, municiju i eksploziv,

2.

ko bez prijavljivanja vlasti trpi ili sakriva u svom mestu stanovanja stranu osobu, n^ka to odmah prijavi - vlastima, jer će u protivnom biti stavljen pod Vojni preki sud i u slučaju krivice kažnjen smrću.

Isto će se postupati- i prema onome koji ima samo saznanje o tome da se kod nekoga nalazi oružje, municija itd, ili strana osoba i to vlastima odmah ne prijavi. — Komandant mesta.